

Rapportage nader ecologisch onderzoek

VvE Bernhard II, Bernhardstraat 29-39 te Wageningen

In opdracht van: Tsedaka

12 november 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Tsedaka

Tekst en samenstelling: [REDACTED]

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectnummer: 186.24.05

In opdracht van: Tsedaka

Wijze van citeren: Borgers A. (2024). *Rapportage nader ecologisch onderzoek VvE Bernhard II Bernhardstraat 29-39 te Wageningen*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze [REDACTED]

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING.....	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	SOORTENBESCHRIJVING	7
2.1	VLEERMUIZEN	7
2.2	VOGELS.....	7
3	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	9
3.1	ONDERZOEKSVRAAG	9
3.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	9
3.3	ONDERZOEKSRONDES	10
4	ONDERZOEKSRISULTATEN	11
4.1	KRAAMSEIZOEN 2024	11
4.2	PAARSEIZOEN 2024	12
4.3	ENDOSCOOPONDERZOEK 12 NOVEMBER 2024.....	14
4.4	OVERIGE WAARNEMINGEN	14
5	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	15
5.1	CONCLUSIE EN EFFECTEN	15
5.2	CONSEQUENTIES.....	16
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	17
BIJLAGE 2	KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2024	18
BIJLAGE 3	KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2024	19
BIJLAGE 4	SOORTENBESCHERMING	20

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De VvE Bernhard II van de Bernhardstraat 30 t/m 39 te Wageningen (gemeente Wageningen, provincie Gelderland), (Figuur 1), is voornemens de huidige bebouwing te verduurzamen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en [REDACTED]

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied (gele contour) in Wageningen (Ondergrond: PDOK viewer, 2024).

Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Lokhorst, 2024) is gebleken dat de bebouwing geschikt is voor verschillende gebouwbewonende vleermuizen. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied voor deze beschermde soorten in beeld te brengen.

In de quickscan flora en fauna is geconcludeerd dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuissoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) in de bebouwing niet op voorhand kan worden uitgesloten. Daarnaast zijn de gebouwen potentieel geschikt als winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.

Tot slot bevindt zich aan de noordelijke kopse zijde van het pand een opening welke mogelijk door vogelsoorten gebruikt kan worden, waardoor broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Bernhardstraat te Wageningen (gemeente Wageningen, provincie Gelderland). Het wooncomplex is het tweede in een rij van vier identieke panden. Ten oosten van het betreffende pand staat één van deze panden, de andere twee bevinden zich ten westen van het betreffende pand. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een woonwijk. Aan de zuidzijde staat een rij woningen, waarachter de Lawickse Allee (N225) ligt. Aan de overzijde van de Lawickse Allee bevinden zich enkele panden omgeven door grasvelden, een klein park en een afgesloten waterpartij.

Het plangebied bestaat uit een wooncomplex van drie woonlagen. Het pand heeft twee ingangen met inpandige trappenhuizen aan de voorzijde. Aan zowel de voor- als de achterzijde van het pand bevinden zich balkons. Aan de kopse kanten van het pand bevinden zich per verdieping twee ramen. Het pand is opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw. Het dak is een zadeldak, bedekt met bitumen. Het pand is ook voorzien van een kelder. Onderaan het pand zitten ontluchtingsroosters.

Rondom het pand is veel groen aanwezig, in de vorm van een aangelegde tuin die voor het grootste gedeelte uit gazon bestaat. Tussen het gras zijn verschillende andere plantensoorten te vinden, zoals bosaardbei (*Fragaria vesca*), duizendblad (*Achillea millefolium*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), hondsdrif (*Glechoma hederacea*) en smalle weegbree (*Plantago lanceolata*). Dit zijn tredplanten, welke duiden op veel betreding en dus menselijke activiteit binnen het plangebied. Ook staan er enkele bomen op het grasveld, te weten de schietwilg (*Salix alba*) en enkele appelbomen (*Malus domestica*).

Aan de achterzijde bevinden zich enkele speeltoestellen op het gazon. Aan de zuidzijde van het pand loopt een zandpad dat door zowel door fietsers als wandelaars wordt gebruikt. Het pad wordt niet intensief gebruikt. Langs dit pad heeft de vegetatie een minder gecultiveerd karakter. Hier groeien verschillende boomsoorten, waaronder de Canadese populier (*Populus canadensis*), es (*Fraxinus Excelsior*), linde (*Tilia spec.*), pluim-es (*Fraxinus ornus*), veldesdoorn (*Acer campestre*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Ook staan er langs de Bernhardstraat meerdere grote essen.

Zie Figuur 2 voor een impressie van het plangebied.

Beoogde ingreep

De VvE is voornemens om het wooncomplex te verduurzamen en enkele herstelwerkzaamheden uit te voeren. Werkzaamheden die hieronder vallen zijn het herstellen van beschadigd metselwerk, isoleren van muren en het dak en het vervangen van raamkozijnen.

Figuur 2: Impressie van het pand aan de Bernhardstraat (foto's: Laneco, 2024)

2 SOORTENBESCHRIJVING

2.1 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. In dit nader onderzoek is gezocht naar de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

2.2 VOGELS

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van [REDACTED] De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen in welke mate beschermde soorten gebruik maken van het plangebied en welke vervolgpcedures wel of niet nodig zijn. Aantasting van rust-, voortplantings- en/of nestplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten kan procedurele gevolgen hebben in het kader van de Omgevingswet. Gerichte veldinventarisaties kunnen het gebruik van het plangebied beter in beeld brengen en daarmee de procedurele gevolgen voor het plan inzichtelijk maken.

Als de effecten op (één van) deze beschermde soorten en/of soortgroepen zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor de ingrepen worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus. Er is onderzoek gedaan naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn ook onderzocht. Tweekleurige vleermuis is alleen in de zomer onderzocht; paarplaatsen van deze dieren zijn alleen te vinden aan hoge bebouwing, waarvan hier geen sprake is. Vanwege de afstand tot de rivier (migratieroute) is de aanwezigheid van paarplaatsen van meervleermuis ook onderzocht.

Zomer- en kraamseizoen 2024

Conform het protocol zijn in de zomer drie onderzoeksrondes uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli. Dit waren twee avondrondes en één ochtendronde. De onderzoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 20 dagen tussen de eerste en de laatste ronde. De avondrondes zijn door twee personen uitgevoerd om 75% overzicht te hebben op de [REDACTED]. Het onderzoek is uitgevoerd vanaf zonsondergang tot circa 2,5 uur na zonsondergang vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis en myoten. Omdat de meeste vleermuissoorten 's ochtends langere tijd bij hun verblijfplaats zwermen, kon de ochtendronde door één persoon worden uitgevoerd. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis en myoten is deze ronde vanaf drie uur voor zonsopkomst uitgevoerd.

Paarseizoen 2024

In het najaar zijn drie avondrondes uitgevoerd om te zoeken naar paarplaatsen van vleermuizen. Het najaarsonderzoek is in de periode begin augustus tot eind september uitgevoerd vanaf zonsondergang om te zoeken naar paarroepende vleermuizen. Twee van de drie onderzoeksrondes zijn rond middernacht uitgevoerd in verband met potentiële aanwezigheid van ruige dwergvleermuis en het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Tussen de eerste avond en laatste avond zat een minimale tussenpose van 20 dagen. De avondrondes in het najaar duurden minimaal drie uur en zijn gestart op zonsondergang in verband met paarverblijfplaatsen van meervleermuis. De avondrondes zijn vanwege de veiligheid uitgevoerd door twee personen.

Methode

Het onderzoek naar vleermuizen is verricht met behulp van een batdetector D240X. Dit apparaat vertaalt de voor mensen onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op basis van ritme en klank van geluiden van elkaar onderscheiden. Interessante geluiden zijn opgenomen en geanalyseerd in het programma BatExplorer en/of Batsound.

3.2.2 Vogels

Aan de noordelijke kopse zijde van het pand bevindt zich een opening welke mogelijk door vogelsoorten gebruikt kan worden. De opening is onderzocht op aanwezigheid van nesten van vogels, door met behulp van een ladder en een endoscoopcamera de ruimte achter de opening te inspecteren.

3.3 ONDERZOEKSRONDES

Tabel 1: Onderzoeksrondes

Datum	Start/einde (uur)	Periode	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weersomstandigheden
<i>Kraamseizoen (zomer- en kraamverblijfplaatsen) vleermuizen 2024:</i>						
29-05-2024	21:47-00:17	Avond	21:47	0	12	Droog, helder
19-06-2024	22:03-00:33	Avond	22:03	0-1	14	Droog, helder
11-07-2024	02:34-05:34	Ochtend	05:34	0	14	Droog, helder
<i>Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) vleermuizen 2024:</i>						
07-08-2024	00:00-02:00	Nacht	21:19	1	19	Droog, helder
26-08-2024	20:38-02:00	Avond/Nacht	20:38	1-2	21	Droog, helder
16-09-2024	19:52-22:54	Avond	19:54	2	16	Droog, helder
<i>Endoscooponderzoek 2024</i>						
12-11-24	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0-1	10	Zonnig

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

De waarnemingen van de onderzoeksrondes naar vleermuizen in het kraam- en paarseizoen van 2024 zijn visueel weergegeven op de kaarten in bijlagen 2 en 3.

4.1 KRAAMSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 29 mei 2024

De eerste onderzoeksrunde op 29 mei betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er vijf gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis vloog om 22:04 door het plangebied, 17 minuten na zonsondergang. De gewone dwergvleermuizen foerageerden in het opgaande groen aan de zuidzijde van het gebouw. Eén gewone dwergvleermuis vloog meerdere keren hetzelfde rondje, waarbij de noordelijke kopgevel minimaal acht keer werd aangetikt. Dit is indicierend gedrag voor een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Om 22:33 vloog één laatvlieger langs het plangebied, waarbij de laatvlieger kort foerageerde bij het opgaande groen aan de noordzijde van het gebouw. Daarnaast vloog om 23:23 één rosse vleermuis over het plangebied in onbekende [REDACTED] Deze vleermuizen hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 19 juni 2024

De tweede onderzoeksrunde op 19 juni betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er drie gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis vloog om 22:19 door het plangebied, 16 minuten na zonsondergang. De gewone dwergvleermuizen foerageerde in het opgaande groen aan de westzijde en noordzijde van het gebouw.

Om 22:27 vloog één laatvlieger langs het plangebied heen en weer van west naar oost en vice versa. Deze laatvlieger had geen binding met het plangebied.

Er zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen. Ook zijn er geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Derde onderzoeksrunde, 11 juli 2024

De derde onderzoeksrunde op 11 juli betrof een ochtendronde waarbij alleen de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er twee gewone dwergvleermuizen door het plangebied. De dieren foerageerden in het opgaande groen aan de noordzijde van het gebouw. Daarnaast vloog één gewone dwergvleermuis om 05:20, veertien minuten voor zonsopkomst, in naast het bovenste balkon van nummer 39.

Er zijn geen andere vleermuizen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied

Conclusie kraamseizoen 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied.

Daarnaast wordt het opgaande groen in de omgeving van het plangebied gebruikt als foerageergebied door kleine aantallen gewone dwergvleermuis en een enkele laatvlieger.

4.2 PAARSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 7 augustus 2024

De eerste onderzoeksrunde in het paarseizoen op 7 augustus betrof een nachtronde waarin enkel de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er circa vijf tot acht gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De vleermuizen foerageerde in het opgaande groen ten westen van de

Er zijn verder geen andere vleermuizen, verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied

Tweede onderzoeksrunde, 26 augustus 2024

De tweede onderzoeksrunde op 26 augustus betrof een avond- en nachtronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis zijn waargenomen.

Binnen het plangebied zijn twee gewone dwergvleermuizen waargenomen. De vleermuizen foerageerde in het opgaande groen ten zuiden en noorden van de Buiten het plangebied ter hoogte Bernhardstraat 17 foerageerde ook een tweetal gewone dwergvleermuizen.

Om 23:31 vloog een rosse vleermuis over het plangebied van oost naar west. Deze had verder geen binding met het plangebied.

Er zijn geen verblijfplaatsen en/of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Derde onderzoeksronde, 16 september 2024

De derde onderzoeksronde op 16 september betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen.

Binnen het plangebied zijn zes gewone dwergvleermuizen waargenomen. De gewone dwergvleermuizen foerageerden nabij het opgaande groen ten zuiden en oosten van het gebouw. Eén van de gewone dwergvleermuizen vloog baltsroepend rond, met name aan de westzijde van het gebouw. Dit duidt op een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied.

Daarnaast is er één langsvliegende laatvlieger en één langsvliegende rosse vleermuis waargenomen. Deze vleermuizen hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn geen baltsroepende, in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen en/of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld tijdens deze onderzoeksronde.

Conclusie paarseizoen 2024

Tijdens de onderzoeks rondes in het paarseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Tijdens de onderzoeks rondes is één paarverblijf vastgesteld van gewone dwergvleermuis aan de westzijde van het gebouw. Op deze locatie is in het kraamseizoen eerder een zomerverblijfplaats aangetroffen. Dit betreft dus een gecombineerd zomer- en paarverblijf van gewone dwergvleermuis.

Het opgaande groen rondom de bebouwing wordt veelvuldig gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied. Gelet op de alternatieve groenstructuren in de nabij omgeving van het plangebied betreft dit belangrijk foerageergebied, maar geen essentieel foerageergebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld tijdens het onderzoek in het paarseizoen.

4.3 ENDOSCOOPONDERZOEK 12 NOVEMBER 2024

Op 12 november is de opening aan de noordzijde van het gebouw onderzocht met een endoscoop. Bij het onderzoek zijn geen dieren en sporen van dieren aangetroffen in de [REDACTED]. De opening is vanwege het gladde materiaal niet geschikt als invliegopeningen voor vleermuizen. De opening is na het endoscooponderzoek en na overleg met de VvE dicht gemaakt om toekomstige nestplaatsen te voorkomen. Foto's van het endoscooponderzoek zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: Foto's endoscooponderzoek 12 november 2024 (Foto's: Laneco, 2024).

4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens de onderzoeksronde op 7 augustus is een egel waargenomen. De egel liep langs het plangebied over het grasveld ten oosten van het gebouw. In de provincie Gelderland is de egel provinciaal vrijgesteld. Wel geldt altijd de (specifieke) zorgplicht, ook voor deze soort.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

De VvE Bernhard II van de Bernhardstraat 30 t/m 39 te Wageningen is voornemens de huidige bebouwing te verduurzamen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuur wet- en [REDACTED]

Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Lokhorst, 2024) is gebleken dat de bebouwing geschikt is voor gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, tweekleurige vleermuis en ruige dwergvleermuis. Dit nader onderzoek is uitgevoerd om te onderzoeken wat precies de functie van de bebouwing is en welke soorten hiervan gebruik maken.

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN

Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2024 zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied waargenomen.

Tijdens de onderzoeks rondes in het voorjaar zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen vastgesteld binnen het plangebied.

Tijdens de onderzoeks rondes in het najaar is één paarverblijf vastgesteld van gewone dwergvleermuis aan de westzijde van het gebouw. Op deze locatie is in het kraamseizoen eerder een zomerverblijfplaats aangetroffen. Dit betreft dus een gecombineerd zomer- en paarverblijf van gewone dwergvleermuis. Er zijn geen massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied.

Het opgaande groen rondom de bebouwing wordt veelvuldig gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied. Gelet op de alternatieve groenstructuren in de nabij omgeving van het plangebied betreft dit belangrijk foerageergebied, maar geen essentieel foerageergebied.

Endoscooponderzoek

Bij het endoscooponderzoek zijn geen beschermde soorten en/of beschermde functies aangetroffen.

Overige soorten

Tijdens de onderzoeks rondes is één keer een egel langslopend waargenomen nabij het plangebied.

5.2 CONSEQUENTIES

De beoogde ingrepen hebben een aantastend effect op één zomerverblijfplaats en één gecombineerd zomer- en paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Voor de beoogde werkzaamheden is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Hierbij dient ook een compensatie en mitigatie te worden gerealiseerd.

Tot slot geldt een specifieke zorgplicht waarbij de initiatiefnemer alles moet doen wat in zijn macht ligt om het doden en of verwonden van in het wild levende dieren te voorkomen. Het is raadzaam om maatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol om te voldoen aan de specifieke zorgplicht.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

PDOK Viewer (2024), *PDOK viewer*. Geraadpleegd in november 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl

Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, RVO & Zoogdiervereniging (2021). *Vleermuisprotocol 2021*, oktober 2021.

Lokhorst, S.R. (2024). *Quickscan flora en fauna Bernhardstraat 29-39 (oneven) te Wageningen*. Laneco, Voorthuizen.

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 2.0*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gewone-dwergvleermuis/>. Utrecht, 2024.

BIJLAGE 2 KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2024

Kaart 1: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het kraamseizoen 2024 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

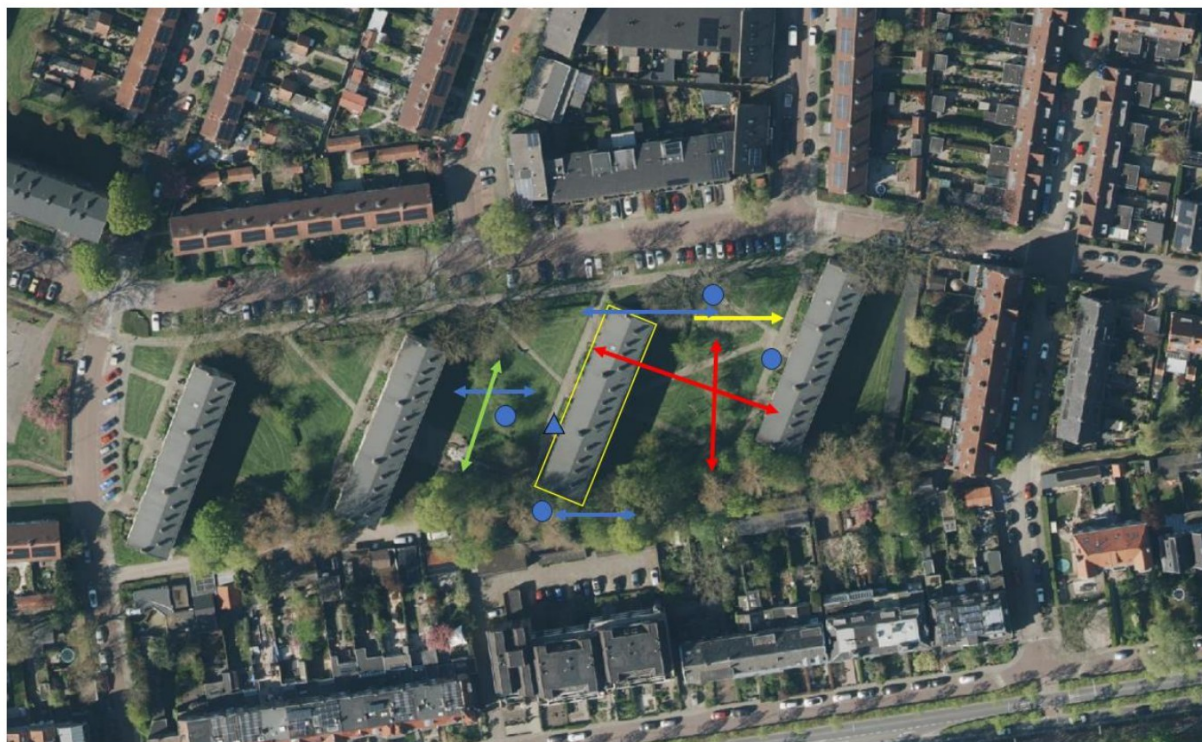

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – Zomerverblijfplaats
- Gewone dwergvleermuis – Foeragerend
- Gewone dwergvleermuis – Passerend
- Laatvlieger – Foeragerend
- Laatvlieger – Passerend
- Rosse vleermuis – Passerend

BIJLAGE 3 KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2024

Kaart 2: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het paarseizoen 2024 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – Paarverblijfplaats
- Gewone dwergvleermuis – Foeragerend
- Gewone dwergvleermuis – Passerend
- Laatvlieger – Passerend
- Rosse vleermuis – Passerend
- Egel - passerend

BIJLAGE 4 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke [REDACTED]. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwildeerde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden er mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Omgevingswet altijd de zorgplicht. De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.